

Enligt sändlista

ÄNDRING AV FÖRESKRIFTER FÖR ASPNÄS NATURRESERVAT I HEBY
KOMMUN

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1991:641) och 10 § naturvårdsförordningen (1976:484, omtryckt 1987:939) att föreskrifterna för Aspnäs naturreservat, Heby kommun, skall ha följande ändrade lydelse. Länsstyrelsen meddelar samtidigt med stöd av 9 § naturvårdsförordningen att nedan angivna vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

- 1 anordna upplag annat än tillfälligt för jordbrukets behov
- 2 uppföra helt ny byggnad eller anläggning
- 3 slutavverka, gallra eller röja på mark som på karta, bilaga A, redovisas som område för fri utveckling av vegetationen
- 4 skogsodla åker eller betesmark eller nedlagd åker eller betesmark. Föreskriften gäller även energiskogsodling.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

- 5 utföra till- eller påbyggnad av befintlig byggnad eller anläggning
- 6 ändra befintlig byggnad eller anläggning för annat än jordbrukets behov
- 7 borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla eller tippa. Underhåll av invallning och befintliga diken samt normalt vägunderhåll får dock ske i enlighet med riktlinjer i fastställd skötselplan.
- 8 bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, silt, lera, matjord eller torv
- 9 anlägga mark- eller luftledning
- 10 anlägga väg, parkeringsplats, led, bro eller spång utöver vad som anges i fastställd skötselplan

Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet.

- 1 Utmärkning av reservatet.
- 2 Utplacering av informationstavlor.
- 3 Vård av vegetationen i enlighet med fastställd skötselplan.
- 4 Uppförande och underhåll av anordningar för allmänhetens friluftsliv i enlighet med fastställd skötselplan.

Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

- 1 föra motordrivet fordon annat än på upplåtna vägar och platser
- 2 bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar och att skada vegetationen i övrigt, t.ex. genom att gräva upp växter
- 3 anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning
- 4 klättra i boträd
- 5 på störande sätt utnyttja radio, grammofon, bandspelare eller dylikt
- 6 göra upp eld
- 7 tälta eller ställa upp husvagn
- 8 medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur
- 9 åka vattenskidor

Bestämmelser enligt 9 § naturvårdsförordningen om vård och förvaltning

- 1 Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen m.m. som framgår av bifogad skötselplan, bilaga B. Inom ramen för denna kan länsstyrelsen fortlöpande meddela direktiv för förvaltningen. Den ekonomiska utredningen i planen omfattas ej av fastställelsen.
- 2 Naturreservatet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och enligt naturvårdsverkets anvisningar.
- 3 Naturvårdsförvaltare skall vara länsstyrelsen.

UPPHÄVANDE AV TIDIGARE BESLUT

Länsstyrelsen förordnar med stöd av 12 § naturvårdslagen att, då detta beslut vunnit laga kraft, av länsstyrelsen den 9 november 1973, dnr 11.121-870-72, respektive den 27 maj 1982, dnr 11.1211-2007-80, fattade beslut i motsvarande delar skall upphöra att gälla.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Aspnäs egendom inköptes i början av 1970-talet av Stiftelsen för naturskydd och friluftsliv i Västmanlands län för att säkerställa ett rekreativt område samt mark för en planerad stugby. Hela egendomen skyddades 1973-11-09 som naturreservat. Genom länsstyrelsens beslut 1989-02-14 ändrades naturreservatets gräns då en stugby inte längre var aktuell och egendomen försålles. Gränsändringen, ändrade förutsättningar för skötseln genom markägarbyte samt ökade krav på målstyrning vid skötsel av naturreservat m.m., föranledde en omprövning av gällande föreskrifter.

Ägarna och innehavarna av särskild rätt till marken har enligt 11 § naturvårdsförordningen förelagts att inom en tid av två månader framställa eventuell erinran mot ifrågavarande föreskrifter. Erinran har inkommit från en av delägarna till berörda samfälligheter inom reservatet på grundval av ett påstående om att Hästängsuddens samfällighet inte redovisas eller berörs av förslaget till beslut. Utöver detta har inte någon erinran kommit in.

Statens naturvårdsverk samt skogsvårdsstyrelsen har enligt 28 § naturvårdsförordningen lämnats tillfälle att yttra sig över förslag till beslut. Något yttrande har inte kommit in.

Samråd har ägt rum med Heby kommun enligt 43 § naturvårdslagen. Kommunen har uttryckt farhågor för att föreslagna åtgärder kan leda till att en oacceptabel mängd organiska gödningsämnen tillförs Tämnaån, bl.a. med hänvisning till sjöns funktion som råvattentäkt för Uppsala stad. Heby kommun förordar med anledning av ovanstående ett högsta betestryck i området på 0,6 nötkreatursekvivalenter. Uppsala kommun, liksom Tierps kommun och länsstyrelsen i Uppsala län, har lämnats tillfälle att avge synpunkter på förslag till beslut men har inte hört av.

Av övriga remissinstanser har yttranden inkommit från Västmanlands läns jaktvårdsförbund, Sala-Heby naturskyddsförening och Naturskyddsföreningen i Västmanlands län. Framförda synpunkter har beaktats i den fortsatta handläggningen av ärendet.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljö- och naturresursdepartementet, enligt bilaga C.

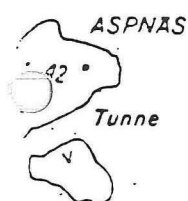
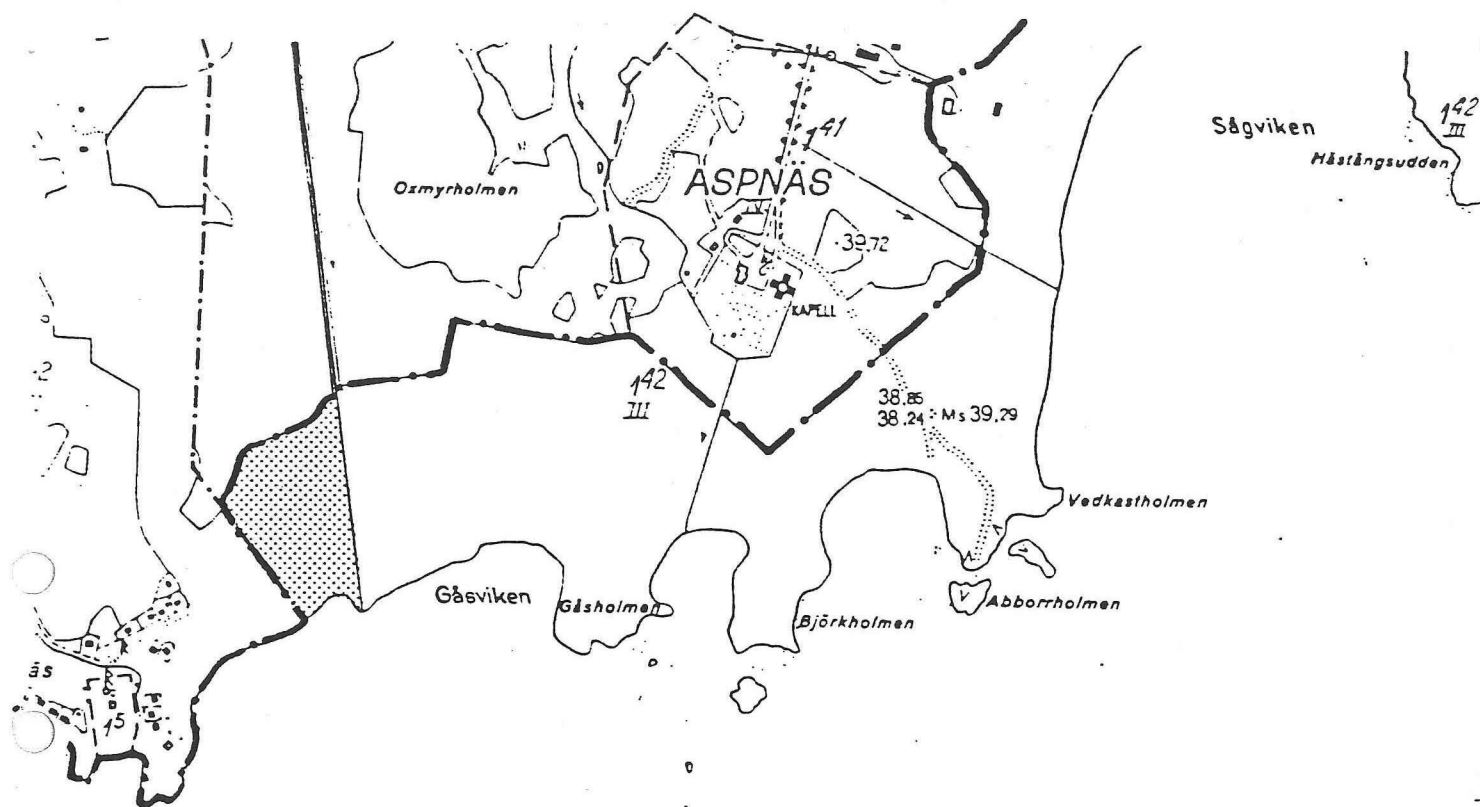
Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Jan Rydh. I ärendets slutliga handläggning deltog även byrådirektör Thomas Pettersson, föredragande, samt länsråd Gösta Larsson, förste länsassessor Jan Pesula, miljövardsdirektör Björn Hägg, länsantikvarie Lennart Edlund och länsarkitekt Bengt Wignell.

Jan Rydh

Thomas Pettersson

Bilagor

- A Karta utvisande område för fri utveckling av vegetationen
- B Skötselplan
- C Hur man överklagar

60°

Bilaga A

— • — Reservatgräns

 Område för fri utveckling av vegetationen

Tillhör länsstyrelsens beslut 1992-12-22
Dnr 231-6007-92

Skalla

SKÖTSELPLAN FÖR ASPNÄS NATURRESERVAT

Heby kommun, Västmanlands län

Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen

Tillhör länsstyrelsens beslut 1992-12-22, dnr 231-6007-92

LÄNSSTYRELSEN
Västmanlands län

FÖRORD

Föreliggande skötselplan har upprättats under 1991-92 av länsstyrelsen i Västmanlands län.

Skötselplanen indelas i följande avsnitt:

- 1 Disposition och skötsel av mark och vatten
- 2 Anordningar för rekreation och friluftsliv
- 3 Tillsyn
- 4 Dokumentation
- 5 Ekonomisk utredning

Skötselplanen är av översiktlig och detaljerad typ.

Bilaga

- B 1 Karta utvisande mark för i första hand åkerbruk, mark som bör hävdas som ängs- och hagmark resp. läge för parkeringsplats samt för informationstavlor

SKÖTSELPLAN FÖR ASPNÄS NATURRESERVAT

1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål

Målet för områdets skötsel skall vara att uppnå och upprätthålla ändamålet med reservatet.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

Ändamålet skall uppnås genom att

- * större delen av området hävdas genom kreatursbete
- * naturvårdshänsyn tas vid alla åtgärder, såsom röjning, gallring o.s.v.
- * hagmarkerna och strandängarna hävdas på ett sådant sätt att den ursprungliga floran och faunan bibehålls och utvecklas

1.3 Hävd av skogsområden

1.3.1 Indelning av skogsmarken

Med hänsyn till reservatets naturvärden indelas skogsmarken i två klasser, nämligen

A Skogsmark med fri utveckling av vegetationen

B Skogsmark som omförs till hävdade hagmarker

Vissa områden, som idag kan hänföras till skogsmark, men som i relativt sen tid hävdats som fodermark, har i skötselplanen behandlats under punkt 1.4 (Hävd av odlingslandskapet).

1.3.2 Skogsmark med fri utveckling av vegetationen

Fri utveckling av vegetationen medges enligt reservatbeslutet för vissa områden.

Upparbetning och utkörning av stormfällda träd bör ej göras om inte olägenheten är uppenbar, t.ex. om ett träd ligger över stig eller väg.

Vid behov får försiktiga röjningar göras mot åker inom 4 m från backdikets mitt. Härvidlag bör tillses att lågväxande buskarter gynnas i första hand. Avfallet skall borttas.

1.4 Hävd av odlingslandskapet

1.4.1 Indelning av odlingslandskapet m.m.

Odlingslandskapet definieras här som all mark utom skogsmark samt vass- och vattenområden.

1.4.2 Åkermark

Åkerbruk skall, om möjligt, förekomma i den omfattning som framgår av karta, bilaga B 1. Åkermark, som ej bedöms vara möjlig att bruka, skall slås helst årligen, dock minst vartannat år. Denna slåtter får utföras tidigast den 15 juli. Dessa marker kan även hävdas genom bete, företrädesvis då med får eller häst, men naturliga fodermarker bör alltid prioriteras vad gäller kreatursbete. Vid stängsling skall äldre odlingsgränser följas.

Vid behov kan avtal träffas med brukare om ekonomiskt stöd för ett öppethållande av åkermark och kultiverad betesmark.

Åkerholmar, stengärdesgårdar och odlingsrösen skall bevaras.

Sprängsten och andra massor samt avfall från stenröjning och jordbruksproduktion får inte deponeras på naturliga fodermarker.

Alléer får inte tas bort och solitärträd i åkern skall sparas. Allé- och solitärträd får ej heller skadas t.ex. genom att kultivera jorden för nära dessa. Döda träd får tas bort. Dessa skall ersättas genom återplantering.

Våtmarker och mindre ytvatten får inte fyllas igen eller på annat sätt förstöras. Igenläggning av öppna diken i åker- eller kulturbetesmark bör undvikas.

Underhåll av befintliga diken får ske till tidigare djup, bredd och läge. Uppgrävda massor skall deponeras på odlad mark eller transporteras bort.

För övrigt hänvisas till statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1991:97) om hänsyn till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen vid skötsel av jordbruksmark och vid annan markanvändning i jordbruket.

1.4.3 Ängs- och hagmark

Från naturvårdssynpunkt är det mycket angeläget att hävd genom kreatursbete kan erhållas på de områden som markerats som hagmark på karta, bilaga B 1.

Målsättningen bör vara att återställa markerna till i princip träd- och buskfria hagmarker och strandängar. Inom smärre partier av

LÄNSSTYRELSEN
Västmanlands län

hagmarkerna bör äldre träd, t.ex. spärrgreniga ekar, samt visst buskskikt av hassel och en lämnas vid restaureringen.

Vid restaurering av dessa marker förutsätts i många fall en tämligen kraftig avverkning och röjning av träd- och buskskikt. Om möjligt bör dessa åtgärder utföras i etapper inom respektive betesfälla för att ge betesdjuren möjlighet att hålla efter stubbskott m.m. samt för att minimera röjgödslingseffekterna. Om åtgärderna anses måste utföras vid ett och samma tillfälle är det önskvärt att betesdjur släpps in under åtminstone en betessäsong före avverkningstillfället. Det är mycket viktigt att avverkningsavfall avlägsnas snarast möjligt. En plan för åtgärderna skall tas fram av länsstyrelsen i samråd med markägaren. Åtgärderna bör utföras på tjälad mark och åtminstone inte under tiden 1 april till 15 juli.

Bete skall i första hand ske med nötkreatur. Bete med får eller hästar kan komma i fråga på vissa ur florasynpunkt mindre känsliga områden. Samråd bör i sådana fall ske med länsstyrelsen. Betestrycket skall anpassas till respektive markslag. Rekommenderad betesbeläggning (vuxna nötkreatur av mjölkras = "nötkreatursekvivalenter" (ne) per hektar och betessäsong är för ogödslade naturbetesmarker 0,6 för torra markslag och 1,5 för friska till våta. Motsvarande värden för starkt gödslad mark är 2,0 (torra markslag), 2,5 (friska) resp. 3,0 (fuktiga). Som grund för uträkning av rekommenderat betestryck skall 135 betesdagar per säsong gälla. Ett skötselavtal för varje hävdobjekt skall träffas med berörd brukare. Ett sådant avtal bör innehålla

- * en målformulering för en önskad utveckling av naturvärdena i objektet
- * riktlinjer för ett från naturvårdssynpunkt avpassat betestryck på dels en miniminivå dels en rekommenderad nivå
- * att brukaren förklarar sig villig att eftersträva ett betestryck som minst motsvarar miniminivån, att brukaren godkänner de ersättningsbestämmelser som syftar till att stimulera ett betestryck som minst motsvarar den rekommenderade nivån samt att brukaren förbinder sig att på särskild blankett föra anteckningar om djurhållningen, räkna fram uppnått betestryck efter betessäsongen och att skicka blanketten till naturvårdsförvaltaren
- * en dokumentation till grund för uppföljning av hur naturvärdena utvecklats

Skötselplanen och skötselavtalen följs upp och utvärderas enligt ett fastställt uppföljnings- och utvärderingsprogram, se vidare under punkt 4 (Dokumentation).

Slätter kan komma i fråga som komplement till beteshävd eller, i mindre skala, som reguljär hävdmetod. Strandängar och, på mindre ytor, hackslått kan vara aktuella i sammanhanget. Slättern bör ej utföras tidigare än den 15 juli. Höet skall bortforslas, alternativt

brännas på plats. Bränning bör dock i möjligaste mån undvikas. Efterbete bör om möjligt ske.

Områden som av olika skäl inte kan hävdas genom bete bör vid behov hävdas genom röjningar etc. Dessa åtgärders intensitet och utformning skall anpassas efter respektive natur- och vegetationstyp. Riktlinjer för detta skall utarbetas av naturvårdsförvaltaren i samråd med markägaren.

1.5 Vass- och vattenområden

Vinterslätter av bladvass kan övervägas i syfte att öka mångformigheten. Innan eventuell åtgärd skall en särskild plan upprättas av den som initierat åtgärden i samråd med markägaren och naturvårdsförvaltaren. Riktlinjer för en sådan plan är:

- * dokumentation av förhållandena före och efter åtgärd
- * arbetena utförs under tiden 1.10 - 1.2
- * inom det planerade området skall ett antal oskördade fält, omfattande minst 20 % av arealen, lämnas
- * sammanhängande områden om minst 3 ha vardera lämnas för rördrom och brun kärrhök
- * ett oskördat bräm, 10-20 m brett, lämnas mot öppet vatten - mindre luckor tas upp var 50:e meter
- * i anslutning till hävdade strandängar kan den slagna ytan med fördel nå in till stranden

1.6 Faunavård och jakt

En art- och individrik fauna skall eftersträvas. Faunan skall i första hand gynnas genom att biotoperna bevaras och/eller utvecklas på sätt som framgår av principerna för markens disposition och skötsel samt av reservatföreskrifterna.

Allmän information om störningskänslig fauna uppsättes på lämpliga platser inom reservatet.

Inplantering av igelkott, raphöna eller andra i området ursprungliga arter kan övervägas. Förutsättningarna för lyckade åtgärder skall nogt övervägas innan åtgärd utförs.

Utvecklingen av i området invandrande främmande djurarter samt inplanterade arter bör följas. Särskilt gäller detta mink som bör så långt möjligt decimeras i området.

Allmänt bör utplacering av artificiella boplatser, t.ex. fågelholkar,

tillämpas restriktivt.

Vid behov kan röjningar på vissa mindre skär övervägas i syfte att förbättra häckningsmiljön för exempelvis fisktärna. Vid sådana röjningar bör tillses att de ger en så långvarig effekt som möjligt, alternativt att åtgärden underhålls regelbundet.

1.7 Floravård

Områdets rika flora avses bevaras och utvecklas genom reservatföreskrifterna och skötselplanen med dess bestämmelser för jord- och skogsbruk.

2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Friluftslivsanordningar

För nyttjande av befintlig parkeringsplats i anslutning till kapellet, se kartbilaga B 1, bör särskilt avtal träffas.

2.2 Information

Informationstavlor skall uppsättas i enlighet med karta, bilaga B 1.

3 TILLSYN

Tillsynsman bör utses av länsstyrelsen. Om detta ej kan ordnas skall länsstyrelsen svara för regelbunden tillsyn.

För tillsynsmannen skall avtal och arbetsinstruktion upprättas av länsstyrelsen.

4 DOKUMENTATION

4.1 Dokumentation av naturförhållanden

Det är angeläget att på ett ändamålsenligt sätt följa beståndsutvecklingen av särskilt intressanta och skyddsvärda växt- och djurarter. Detta skall ske genom regelbundet återkommande och standardiserade inventeringar. Länsstyrelsen ansvarar för denna dokumentation.

Områden som skall kreatursbetas eller hävdas genom slätter skall noggrant dokumenteras. För att möjliggöra en bedömning av hur naturvärdena utvecklats till följd av skötseln behövs en grunddokumentation som skall innehålla uppgifter om grässvålen (sammansättning, höjd, m.m.) samt data om betesgynnade respektive beteskänsliga växt- och djurarter. En sådan dokumentation, i enlighet med naturvårdsverkets anvisningar, ansvaras för av länsstyrelsen.

Denna dokumentation skall sedan ligga till grund för revidering av skötselplan, utarbetande av mer detaljerade sköselföreskrifter inom ramen för gällande reservatsbestämmelser och skötselplan eller revidering av skötselavtal.

4.2 Dokumentation av utförda åtgärder

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder genom att ange

- * område på karta
- * utförd åtgärd inom respektive område
- * år och månad för åtgärdens utförande
- * kostnader för naturvårdsförvaltningen
- * finansiering
- * intäkter för naturvårdsförvaltningen
- * eventuell notering om åtgärdens effekt eller om annat av intresse inom reservatet, t.ex. störningar på fågellivet, slitage av känslig vegetation etc.

Denna dokumentation skall utgöra underlag vid eventuell revidering av skötselplanen.

5 EKONOMISK UTREDNING

5.1 Förutsättningar m m

Utredningen uppskattar kostnader för och föreslår finansiering av naturvårdsförvaltningen för Aspnäs naturreservat under femårsperioden 1993-1997. Fem år kan anses vara en överblickbar tidsrymd för att uppskatta kostnader för naturvårdsförvaltningen. Uppskattningarna är självfallet i varierande omfattning behäftade med viss osäkerhet.

Den 1 juli 1996 skall omställningsprogrammet inom det svenska jordbruket vara genomfört. De ekonomiska förutsättningarna för jordbruk kan då avsevärt ha förändrats vilket i sin tur kraftigt kan komma att påverka kostnadsbilden för naturvårdsförvaltningen. I utredningen kalkyleras med ett genomsnittsbelopp på 1 000 kr/ha för både åkermark och hagmark.

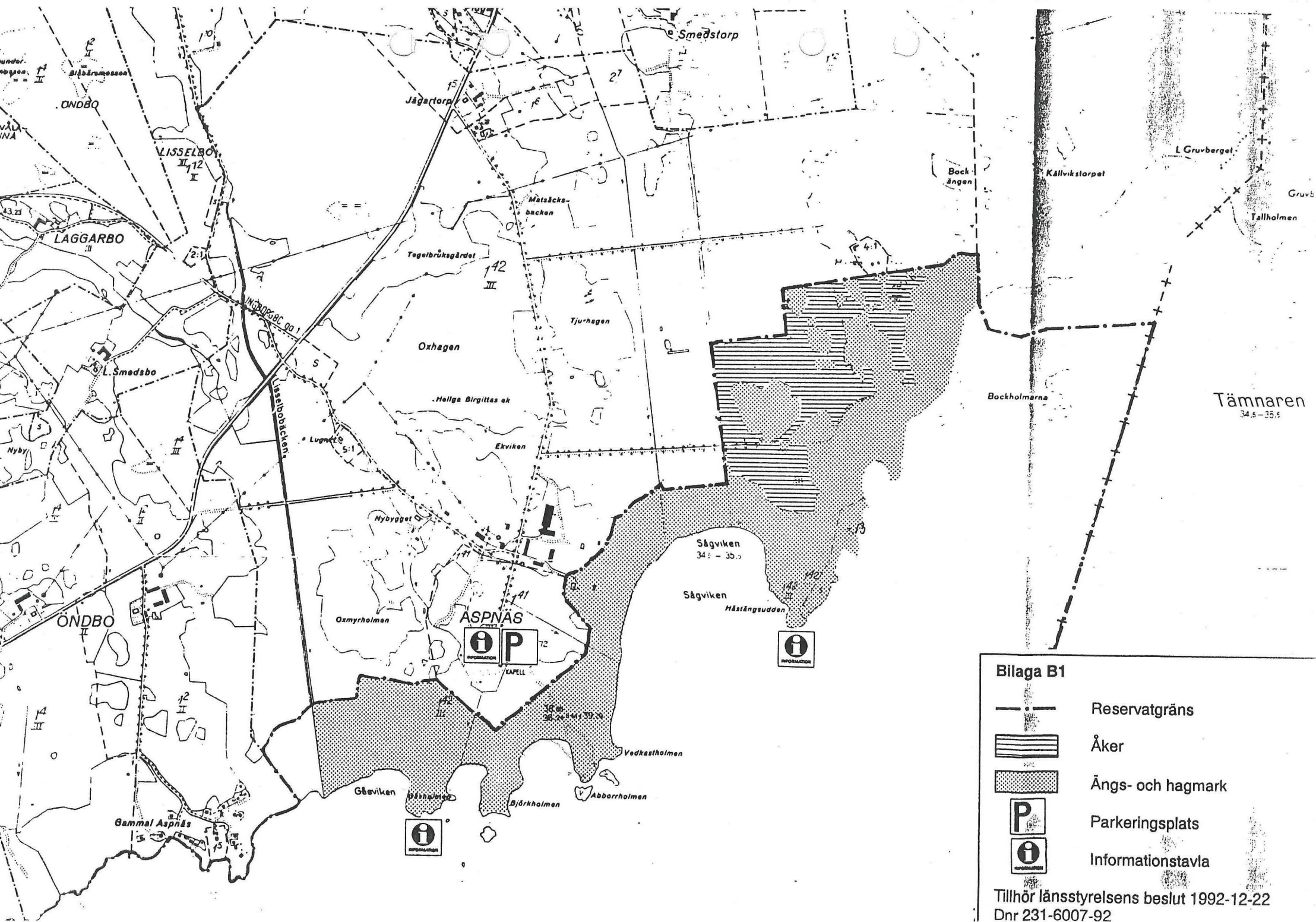
Den ekonomiska utredningen omfattas ej av fastställelsen av skötselplanen för reservatet utan har sin främsta funktion som ett vägledningsinstrument för naturvårdsförvaltningen.

5.2 Uppskattade kostnader

Åtgärd	Engångsinsats (kr)	Årlig insats (kr)
Hävd åkermark		19 000
Hävd ängs- och hagmark		66 000
Parkeringsplats		5 000
Information	15 000	
Tillsyn		10 000
Dokumentation		10 000
<i>Summa</i>	15 000	110 000

5.3 Finansiering

Kostnaderna för naturvårdsförvaltningen svaras för av staten genom anslaget Vård av naturreservat m.m.

Bilaga B1

- Reservatgräns
- Åker
- Ängs- och hagmark
- Parkeringsplats
- Informationstavla

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS REGERINGEN

Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos regeringen, miljö- och naturresursdepartementet.

I skrivelsen skall Ni

- tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarie-numret)
- redogöra för dels varför Ni menar att länsstyrelsens beslut är felaktigt, dels hur Ni anser att beslutet skall ändras.

Underteckna skrivelsen, förtydliga namnteckningen och uppgi postadress och telefonnummer.

Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.

Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er.

OBS !

1. Skrivelsen skall lämnas /skickas till länsstyrelsen och inte till regeringen.

Länsstyrelsen kan nämligen då, samtidigt med Ert överklagande, sända sina handlingar till regeringen, som kommer att behöva ha tillgång till dem.

Länsstyrelsens adress och telefonnummer är

Länsstyrelsen
721 86 VÄSTERÅS

Telefon
021-19 50 00

2. Länsstyrelsen måste ha fått Er skrivelse inom tre veckor från den dag då beslutet har kungjorts i ortstidning, annars kan Ert överklagande inte tas upp.

Behöver Ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så ring eller skriv till länsstyrelsen.